

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio Prima. An detur, & quid sit in Deo Prædestinatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

negando consequentiam; diversa ratio est, quia Trinitas Personarum requiritur in Deo ut perfectio Dei existentis, cum sit ipsius existentiae complementum, & in ordine ad fecunditatem ad intra, & non ut perfectio Dei operantis; siquidem si Deus non esset Trinus, esset tamen Omnipotens, adhuc perfectissime operaretur, utpote qui non ut Trinus, sed ut Unus Omnipotens producit, sunt enim actiones ad extra indivisae: at verò Scientia Media requiritur, ut Deus perfectissime operetur, utpote quae excludit omnem incertitudinem mediorum, & cecitatem circa eventum effectus futurum, sicque sine illa operaretur Deus modo imperfecto, ut diximus.

292. Argues 6. Si necessaria esset in Deo scientia media ad perfectè operandum, sequeretur, dum illa repræsentat Deum dantem auxilium ex scientiâ simplicis intelligentiæ, illum repræsentare ut imperfectè operantem; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo illum sic repræsentare præcivè, seu non cum omni perfectione, quam habet in operando, cum scientia media se ipsam non repræsentet: non tamen illum sic repræsentat imperfectè operantem negativè, sive cum negatione scientiæ mediæ, qui modus operandi est Deo impossibilis, utpote imperfectus; sicque scientia media in actu exercito Deum dirigit, ut modo perfectò operetur, licet non ita dirigat quasi in actu signato se ipsam attingens, & ut cognita concurrens ad providentiam.

293. Argues 7. Ideò requireretur huiusmodi scientia media ex parte Dei, quia cum Deus velit dare auxilium efficax ut efficax, non potest illud velle prout sic dare, quin amet ejus efficaciam, hanc autem non potest amare, quin priùs illam cognoscat per talem scientiam; alioqui aliquid daretur volitum, quin præcognitum; sed ut det auxilium efficax non requiritur amor illius efficaciam; sic enim Deus dat auxilium permissivum peccati sine amore ipsius peccati ex illo secuturi, saltem per accidens; ergo ex illa ratione non sequitur necessariam esse in Deo scientiam mediâ. Respondeo negando minorem: nulla enim datur in Deo operatio ad extra, qualis est donatio auxilii efficacis, ut efficacis, sine Voluntate divinâ, cum debeat esse libera, & ab ipsâ voluntate sumat libertatem, ut autem sit libera debet præsupponere scientiam de tali auxilio dando, & de illius efficacitate, quam amat in illius donatione; licet non sic amet peccatum in volitione auxilii permissivi ipsius peccati; siquidem hoc solum sequitur ex illo per accidens, & non per se, & necessariò, quatenus Deus prævidens per scientiam conditionatam, Petrum v.g. peccaturum, voluit permittere illius peccatum ex malitia ipsius Petri secuturum.

DISPUTATIO II.

De Prædestinatione secundum se.

SECTIO I.

An detur, & quid sit in Deo Prædestinatio?

DIFFICULTAS I. An detur in Deo Prædestinatio? Affirmative. Est de Fide. Ita omnes Doctores Catholici. Probatur primò ex Scriptura ad Rom. 8. 29. Nam quos præcivit, & prædestinavit. Et 1. Cor. 2. 7. Loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram. Et ad Ephes. 1. 11. In quo etiam & nos sorte vocati sumus, prædestinati secundum propositum ejus. Et ex aliis quàm plurimis locis, in quibus asseritur nomina quorundam scripta esse in calis, in libro vitæ, aliquos esse à Deo electos, à Patre trahi, dari Filio, regnuros cum Deo, eis paratum esse regnum, mercedem, præmium, bravium, coronam, &c. Ex quibus satis colligitur aliquos esse ad gloriam destinatos, & à Deo ad gloriam prædestinari. Confirmatur ex Trid. sess. 6. cap. 12. & can. 16. quatenus definit, neminem posse certò scire se esse de numero prædestinatorum absque revelatione; ergo &c.

Probatur secundò ex Sanctis Patribus D. Aug. de bono persever. cap. 14. Hæc prædestinatio Sanctorum nihil aliud est, quàm præscientia scilicet, & præparatio beneficiorum Dei, quibus certissimè liberantur, quicumque liberantur. Et D. Prosper ad object. Gallor. cap. 1. Prædestinationis autem fides multa sanctorum auctoritate Scripturarum munita est. Et sic ex aliis plurimis.

Probatur tertio ratione, quia prædestinatio, ut infra dicemus, est ordinatio creaturæ rationalis ad visionem Dei ab ipso facta, neque enim fieri potest ab aliqua creatura, cum sit supra ejus vires; sed de fide est dari aliquas creaturas, nempe Angelos, & aliquos homines sic à Deo ordinatos ad illius visionem consequendam, imò jam de facto sunt illam consecuti, quod fieri non posset sine illa Dei ordinatione; alioqui Deus illam dando, casu & fortuito operaretur; ergo &c.

Hinc inferes: Prædestinationem, sive prædestinare soli Deo convenire; nam cum prædestinatio sit ordo, & transmissio infallibilis in vitam æternam, soli Deo convenit; tum ob excellentiam finis; tum ob efficaciam, & infallibilitatem prædestinationis, quæ de se infinitam Dei sapientiam, & potentiam postulat.

Dices 1. Si daretur prædestinatio, cum hæc sit actus efficax Voluntatis divinæ, qui frustrari non potest, sequeretur tolli necessitatem orationis, & bonorum operum; siquidem semper prædestinatus salvandus est; sed hoc non est dicendum, cum sit contra illud 2. Petr. 1. 10. Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis:

ciatis; ergo &c. Respondeo negando sequelam: nam cum prædestinatio, licet sit infallibilis, sit transmissio creaturæ rationalis in beatitudinem per media proportionata, hæc autem sint bona opera, idcirco non potest dari sine illis.

6. Inferes: Ergo cum prædestinatus possit non efficere illa opera, poterit non salvari; consequenterque poterit prædestinatio divina frustrari. Respondeo negando illationem: licet enim prædestinatus physicè loquendo possit non efficere illa opera, & sic physicè loquendo non salvari; infallibiliter tamen salvabitur juxta prædestinationem Dei, quæ non potest frustrari, ideoque infallibiliter bene operabitur; neque enim ex eo, quod physicè loquendo possit non salvari, sequitur posse decretum Dei frustrari, imò perfectè impleri, quatenus Deus vult ita salvari liberè, ut possit non salvari.

7. Dices 2. Si daretur prædestinatio, sequeretur prædestinatum non posse peccare juxta illud Joan. 3. 9. *Omnis natus ex Deo* (per prædestinationem, ait D. Bernardus) *non facit peccatum*; tollereturque libertas ad peccandum in prædestinato; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando sequelam: talis enim locus intelligitur, aut reduplicativè, ut exponit D. Thom. quatenus scilicet ex Deo natus semper gratiam nativitatibus custodit: aut de peccato finali in ordine ad prædestinationem æternam, quod nullus ex Deo natus committet; alioqui non salvaretur.

8. Dices 3. Si daretur prædestinatio, sequeretur, Deum plus diligere peccatorem prædestinatum, quam reprobum justum; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Respondeo negando sequelam: plus enim Deus diligit reprobum justum, quam prædestinatum peccatorem, pro tempore tamen justitiæ & peccati, licet pro tempore gratiæ & peccati finalis plus diligit prædestinatum decedentem in gratia, quam reprobum decedentem in peccato.

9. Instabis: Amor Dei, cum sit ipsemet Deus, est in se invariabilis; ergo non potest Deus modò unum, modò alium plus diligere. Respondeo Amorem Dei esse quidem ipsum Deum, & idcirco invariabilem in se, hoc tamen non obstat quominus pro varietate objecti varietur, ita ut plus unum quam aliud diligat pro diversitate statuum.

10. Dices 4. Aliqui ex Sanctis Patribus dixerunt non dari prædestinationem divinam; ergo non est de fide, quod detur; alioqui aliquid contra fidem affirmarent. Respondeo Sanctos Patres, (si aliqui ita dixerunt) nomine prædestinationis intellexisse prædeterminationem ad actus meritorios, quæ non est in Deo admittenda, ut non admittimus propter libertatem creatam, quam tolleretur, prout diximus in *Philosophia tom. 2. tract. 2. d. 5. sect. 4. 5. 6. & 7.*

11. Quæres hæc: Utrum ratione naturali possit demonstrari in Deo esse prædestinationem? Negativè. Probatur, quia prædestinatio versatur circa supernaturalem ordinem; sed nullus est effectus in natura, ex quo nobis innotescat, illum procedere à divina providentia supernaturali dirigente efficaciter creaturas rationales in vitam æternam; ergo naturali ratione non possumus demonstrare esse in Deo talem ordinem, sive prædestinationem.

12. Difficultas 2. Quid sit Prædestinatio ex vi nominis? Vocabulum prædestinatio, prædestinatus, prædestinare, vix est in usu apud profanos Scriptores Latinos, sola enim vox simplex *destinare* ab illis

frequentur usurpatur, idque in vario sensu: Primò *destinare* significat *emere*, ut dixit Plautus in *Rudent. Mimi* triginta sibi puellam *destinat*. Secundò *alligare*, ut Apuleius lib. 4. de *Asino aureo. Arreptum me loro* quàm *valido ad ansulam* quandam *destinatum*. Tertiò pro eo, quod est *mittere*, ut lib. 1. Machab. cap. 1. *Destinaverunt aliquos de populo, & abierunt ad Regem*. Et Sueton. in vita *Galbæ* cap. 16. *Prætorianos*, ait, *cum mandatis ad Imperatorem destinavit*. Quartò pro eo, quod est *deliberare*, ut Sueton. in *Cæsar*. cap. 44. *In dies plura, aut majora de ampliando imperio destinabat*. Quintò pro *decernere*, seu *statuere*, hinc 2. Cor. 9. *Unusquisque prout destinavit in corde suo*. Et lib. 2. Machab. 6. *Destinavit non admittere illicita propter vitæ amorem*. Et Tullius de offic. *Cum eorum alteri Dionysius diem necis destinasset*. Sextò pro *deputare*, seu *designare* rem quampiam ad aliquem finem, in quibus duobus ultimis sensibus si verbo *destino* adjungas dictionem *præ* idem erit, ac *prædestino*, à quo sumitur *prædestinatio*, quæ etiam multipliciter sumi potest in præfati. Igitur:

Prædestinatio ex vi nominis idem est, atque anticipata destinatio, seu præordinatio, prædestinatio, & prædeterminatio, quæ verba tam apud Scriptores Græcos Ecclesiasticos, quàm Latinos tribuuntur Deo, æternoque illius decreto, non solum personam aliquam ad aliquem finem efficaciter destinanti, sed universim etiam rem aliquam in tempore faciendam decernenti.

Hinc prædestinatio quatuor modis sumi potest: Primò latissime pro destinatione alicujus rei in ordine ad aliquem finem, in quo sensu locuti sunt Patres, quando dicunt, *essentias prædestinati ad existendum*; convenitque prout sic prædestinatio, tam rebus, quàm personis, & effectibus quibuscumque juxta illud D. Aug. lib. 2. de bono persever. cap. 17. *Nam in sua, ait, quæ falli, mutari, non potest præscientia, opera sua futura disponere, id omnino, nec aliud quidquam est, nisi prædestinare*. Secundò sumitur prædestinatio minus latè pro destinatione ad ultimum finem, sive hic sit vita, sive mors, in quo sensu dicunt Patres dari prædestinationem electorum ad vitam, & reproborum ad mortem juxta illud D. Anselm. opuscul. de concord. præscient. cap. 2. *Prædestinatio, ait, non solum bonorum est, sed malorum potest dici*. Et Aug. in Enchirid. cap. 100. *Tanquam summè bonus, ad eorum damnationem, quos justè prædestinavit ad penam, & ad eorum salutem, quos benignè prædestinavit ad gratiam*. Et lib. 13. de Civit. cap. 1. *Societatem malorum, ait, prædestinatam esse, æternum subire supplicium cum diabolo*.

Tertiò sumitur prædestinatio præse pro destinatione creaturæ rationalis ad quæcumque bona supernaturalia, qui sensus germanior est; siquidem in illo ordinatur homo ad illa consequenda, quæ viribus naturæ consequi non potest. In quo sensu loquitur D. Paulus 1. Cor. 2. 7. *Loquimur Dei sapientiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinavit Deus ante sæcula in gloriam nostram*.

Quartò sumitur prædestinatio præse, & accommodatè ad hunc locum pro destinatione efficaci electorum ad vitam æternam per media supernaturalia infallibiliter consequendam, in quo sensu loquitur D. Paulus ad Rom. 8. 29. *Quos præscivit, & prædestinavit conformes fieri imaginis filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus*. Quos autem prædestinavit, hos & vocavit; & quos vocavit, hos & justificavit; quos autem justificavit, illos & glorificavit, Et loquitur Trid. sess. 6. cap. 12. *quatenus*

tenus dicit, nullum viatorum, seclusa revelatione, posse certo scire, se esse de numero prædestinatorum.

17. Difficultas 3. Quid particula *præ* verbo destino, seu destinatio adjuncta significet? Advertes huiusmodi particulam significare præcedentiam, sive antecedentiam, idque tripliciter: Primò antecedentiam durationis: secundò causalitatis: tertio dignitatis: An verò omnes has antecedentias significet particula *præ* in præsentī, est quæstio præsens: pro qua:

18. Dico 1. Particula *præ* significat antecedentiam durationis. Ita P. Vasq. 1. p. d. 87. cap. 5. P. Tamer. 1. p. q. 23. art. 1. q. 2. dub. 1. n. 4. P. Ruiz 1. p. d. 1. de prædest. sect. 1. n. 8. P. Herice 1. p. d. 21. cap. 1. n. 3. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 1. n. 5. cum Alens. & Durand. in 1. dist. 40. q. 1. P. Præposit. 1. p. q. 23. art. 8. dub. 1. n. 13. & alii. Probatur primò ex illo Math. 25. Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi, id est ab æternitate. Et 1. Cor. 2. Loquimur Dei sapientiam, quam prædestinavit Deus ante seculum. Et ad Rom. 8. Quos præcivit, & prædestinavit; sed præcivit ab æterno; ergo & ab æterno prædestinavit.

19. Probatur secundò ratione, quia prædestinatio, ut infra dicemus, est actus immanens in Deo; sed Deus nullum actum immanentem habet, imò neque habere potest in tempore; alioqui, cum talis actus sit ipse Deus, illumque de novo in tempore haberet, Deus ipse mutaretur in tempore, quod non est dicendum; ergo &c.

20. Dico 2. Particula *præ* etiam significat antecedentiam causalitatis. Ita P. Herice cit. n. 6. P. Ruiz cit. n. 7. & alii. Probatur, quia omnis causa antecedit suos effectus ordine causalitatis; alioqui non essent ab illa; sed prædestinatio suos habet effectus, ut infra dicemus; ergo illos antecedit ordine, sive antecedentiæ causalitatis.

21. Dico 3. Particula *præ* non significat antecedentiam dignitatis, ut voluit Catherinus in opuscul. de prædest. cap. 1. & in epist. ad Rom. 8. quatenus tres hominum ordines constituit: Primum prædestinatorum, quos proprio nomine vocat prædestinatos, infallibili decreto electos secundum propositum, quia Deus illos potentiùs vocavit, copiosius iustificavit, & splendidius magnificavit, horumque caput fuisse Christum Dominum; deinde Sanctissimam Deiparam Virginem Mariam, atque Apostolos, ac ceteros eximie sanctitatis viros. Secundum ordinem, ait, esse salvandorum, qui sunt directi ad gloriam communi providentia cum reprobis, neque electi ad gloriam efficaciter, nisi post prævisum bonum ulum. Tertium denique ordinem reprobos, sicque in hac Catherini sententia hoc nomen *Prædestinatio* non est commune omnibus, qui consequuntur vitam æternam, sed prædestinati comparatione salvandorum præcedunt, eosque præcellunt dignitate, tum in modo prælegendi; tum in gloria, ad quam præeliguntur.

22. Contra hanc Catherini sententiam præter Doctores supra citatos num. 18. insurgunt Thomistæ præsertim Sor. in Epist. ad Rom. cap. 9. Cordub. lib. 1. quæstionarii quæst. 56. P. Pererius in cap. 8. ad Rom. d. 25. & alii. Primò, quia his prædestinatis, & eximie electis admittit libertatem amittendi gloriam; siquidem de illis non potest dici illud Apoc. 3. Tene quod habes, nè alius accipiat, &c. Et D. Paulus, cum in hac Catherini sententia foret eximie prædestinatus, frustra diceret: Ne forte cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar. 1. Cor. 9. siquidem non

foret contingens reprobum effici. Secundò, quia cum alii etiam non ita eximie sanctitatis consequuntur gloriam, si non ita dicuntur prædestinati, poterit dici, aliquos non prædestinatos consequi beatitudinem; hoc autem nullus dicit; ergo &c.

Advertes tamen hanc Catherini sententiam posse cum limitatione admitti, ut eam admittit P. Vasq. supra cit. cum Camerar. Dialog. cathol. cap. 1. §. 2. & etiam non incongruam dicit P. Ruiz d. 1. de prædest. sect. 1. num. 6. si v. g. fiat comparatio inter prædestinatos, & reprobos, quibus prædestinatio negatur, certum enim est, prædestinatos comparatione reprobos esse dignitate excellētiore.

SECTIO II

Qualiter definiatur; & sit in Deo Prædestinatio?

DIFFICULTAS 1. Qualis sit definitio prædestinationis? Varias prædestinationis definitiones apponunt Doctores, aliam enim assignat Ruardus de liber. arbitr. art. 7. cap. ult. propositio, ibi: Prædestinatio est efficax ordinatio, & directio electorum per media congrua ad salutem æternam. Aliam P. Bellarm. lib. 2. de grat. & liber. arbitr. cap. 9. Prædestinatio, ait, est providentia Dei, qua certi homines ex massa perditionis misericorditer selecti per infallibilia media in vitam diriguntur æternam. Aliam Venerabilis Beda tom. 8. in lib. quæst. q. 13. Prædestinatio, inquit, est divine gratiæ appositio. Aliam D. Thom. 1. p. q. 23. art. 1. Prædestinatio, ait, est ratio transmissionis creature rationalis in vitam æternam. Aliam Scot. in 1. dist. 40. q. 1. Prædestinatio, inquit, est electio creature intellectuales, vel rationalis ad gratiam, & gloriam. Aliam P. Mol. 1. p. q. 23. d. 1. Prædestinatio, ait, est ratio ordinis, seu mediocrum in Deo, quibus prævidet creaturam rationalem perducendam in vitam æternam cum proposito eundem ordinem exequendi. Omnes prædictæ definitiones satis explicant prædestinationis essentiam, quia tamen aliam communiter assignant Scholastici cum D. August. illam sic apponimus.

Conclusio sit: Prædestinatio definitur: Præscientia, & preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur. Ita D. Aug. lib. de bono persever. cap. 14. eam recipiunt D. Prosper. ad excerpta genuen. cap. 3. D. Fulgent. lib. 2. ad Monim. cap. 1. Magist. in 1. dist. 40. Alexand. 1. p. q. 28. memb. 1. & Albert. 1. p. quæst. 63. memb. 1. & 2. & Scholastici communiter, licet aliqui aliam sic definitionem conficiant. Prædestinatio est æterna, & divina ordinatio creature rationalis in vitam æternam per media supernaturalia infallibiliter consequendam. Cum tamen in definitione D. August. proximè tradita apponatur nomen, sive particula illa *Præscientia* loco generis, sciendum opus est, in quam præscientia, & prædestinatio distinguantur; pro quo sit:

Difficultas 2. Qualiter præscientia à prædestinatione distinguatur? Præscientia, & prædestinatio distinguuntur in eo, quod illa latius pateat, quam ista, quatenus præscientia est ad bona, & ad mala; prædestinatio autem solum respiciat bona. Probatur primò ex D. Aug. lib. de prædest. Sancto. cap. 10. Prædestinatio, ait, sine præscientia non potest esse; potest autem esse sine prædestinatione præscientia; Præde-